

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къидэкы

№ 230 (21959)

2019-рэ ильес

Гъубдж

ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 17

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

къыхэтутыгъэхэр ыкчи
нэмикі къебархэр
тисайт ижъугъотэштых

WWW.ADYGOVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

Иорданием и Пачьыхъэ ІукІагъэх

Иорданием и Пачьыхъэу я II-рэ Абдалла Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат зипэщэ лыкъо купыр ордэунэу «Аль Хуссейн» зыфилорэм щыригъэблэгъагъэх. Ащ хэлэжъагъ УФ-м и Чрезвычайнэ ыкчи Полномочнэ Лыкъоу Иорданием щылэ Глеб Десятниковыр.

Иорданием и Пачьыхъэрэ Адыгеим и Лышъхъэрэ язэу-кэгъу черкес гвардием икъэрэгъулэ ишүүфэскэ къыззехъигъэхъугъэ.

Урысые-иордан зэфыщытыкэхъэр гъэпытэгъэнхэм, мышдэжьым черкес диаспорэм амалэу къытыхъэрэр гъэфедэгъэнхэм мэхъанэшхо зэрилэр

я II-рэ Абдалла къыхигъэшыгъ.

— УФ-м и Президентэу Владимира Путиным зэгурьоныгъэ дытийэу юф зэрээдатшээрэм ишүаагъэктэ Урысыиэрэ Иорданиемэрэ бэшлагъэу зэдирягэ зэфыщытыкэ дэгъухэр непи льытэгъэкуятэх, хэхъонигъэхэр тэшыхъ, — къытуягъ Иорданием и Пачьыхъэ.

Юофшэгъу ыкчи ныбджэгъу зэфыщытыкэхъэр Адыгеим дырьяэнхэм, ахэр гъэптигъээнхэм зэрэфхэхъазырхэр я II-рэ Абдалла къыхигъэшыгъ. Къэралыгъом ишылэктэ-псэукэ адыгэ диаспорэм чыпшо зэрэшиубытэр, іэкъыбым щыпсэухэрэ черкесхэм ялъэпкэ культурэ, ятарихъ къеухъумэгъэнхэм

мэхъанэшхо илэу хигъэунэфыкыгъ. Республикаем и Лышъхъэ дырилэгъэ зэлүкіэгъум ишуагъэктэ экономикэ ыкчи культурнэ зэпхыныгъэу Адыгеим дырьялэр джыри нахъ лъэгэпэ инхэм анэсын зэрильэкъищтым ицыхъэ зэрэтельыр Пачьыхъэм къытуягъ.

Республикэм илъыкъо куп да-

хъу, фэбэнэгъэ хэльэу къызэрэ-пэгъокыгъэхэм фэшл Иорданием и Пачьыхъэ зэрэфэрэзэр Адыгеим и Лышъхъэ къыхигъэшыгъ. Адыгэ диаспорэм къэралыгъом іэпилэгъу зэрэшигъотырэм осэшу фишыгъ.

(Икъух я 2 — З-рэ нэклуб-гъохэм арты).

Иорданием и Пачьыхъэ ІукІагъэх

(ИкІеух).

— УФ-м и Посольствэу Иорданием щылэм, аш и Лыклоу Глеб Десятниковым ялсызгъукэ тызэлукэн зэрэлтийгээм льэшэу сирывраз. Иорданием и Посольствэу Урысыем щылэм, къэралгъом и Лыклоу Амджада Оде Адайлэ йофтхабзэм изэхэщэнкэ яшыгъэшхо къагъекуагь. Тикъэралыгъуиту зэфыщтыкэ дэгүхэр зэрэздэрияэм, цыхэ зэрэзэфаршыжырэм а пстэури ишыхват, — къыуагь Адыгейм и Лышхъэ.

Къумпыл Мурат къызэрэхигъэшгъэмкэ, ильэс пчагъэм къыклоц Иорданиемрэ Урысыемрэ дипломатическэ, гуманитар ыкИи юфшэн зэфыщтыкэ пытэу яэ хуугъэхэм яшыагъекэ ахэм яшьольырхэми язэпхыныгэ агъэпйтэн амал алэклэль мэхъу.

Общественнэ организацихэм, культурэм альэнүкъокэ Иорданием щыпсэухэрэ тильэпкъэгъухэм іэпилэгту афхыгъэным фытегъэпсихъэгъэ юфшэнэу агъэцаклэрэм республикэм ишацэ къытегушылагь.

— Къэралыгъор къыхэмийажэу мы пстэури зэшохыгъэ хүн зэrimыльэкиштыр дэгьюо къыдгурэо. Мыщ фэдэ фытштыкээр апэрэ Абдалла ипачыхъэгъу ильэсхэм къашгэжжэхъагъэ щыл, непи ар о лыогъэкиятэ, — къыуагь Къумпыл Мурат Пачьыхъэм зифигъазээз.

Иорданиемрэ Адыгейимрэ лъэнүкъо зэфэшхъафхэмкэ язэпхыныгъэ агъэпйтэн амал зэрэшгээр зэдэгүшгэгъум къышалуагь. Зэлукэгъум ильхъян зээзэхъыныгъехэу зэдашыгъэхэм тапэктэ шохъэшко къатынэм зэрэшгүгүхъэрэв къыхагъэшыгь.

Къумпыл Мурат зипэшэ лыклоу купыр Иорданием клонэу зэрэхъугъэр

Иорданием и Пачьыхъэу я II-рэ Абдалла иегъэблагъекэ Адыгэ Республиком и Лышхъэу Къумпыл Мурат зипэшэ лыклоу купыр Иордан Хашимит Королевствэм клонэу хуугъэ. Мэфитлум клогъэ юфтхабзэм пшэрыль шхъаалэу илагъэр экономикэ ыкИи гуманитар зэпхыныгъэхэр гъэпйтэгъэнхэр ары.

Адыгейм иллыклохэр Иорданием и Пачьыхъэу я II-рэ Абдалла ІукІагъэх, Пачьыхъэм дэж щызэхашгъэ Черкесскэ советым ишацхэм, мы къэралгъом ибизнесменхэм, адыгэ диаспорэм зэдэгүшгэгъухэр адырялагъэх.

Дэкыгъо юфтхабзэм пэублэ фэхүгъ АР-м и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ Урысые Федерацием и Чрезвычайнэ ыкИи Полномочнэ Лыклоу Иорданием щылэ Глеб Десятниковымрэ зэлукэгъюо зэдэриялагъэр.

Къэралыгъуитуум язэфыщы-

тыкэхэм хэхъоныгъэхэр ашынхэм фытегъэпсихъэгъэ зэзэгхыныгъэ УФ-м и Президентэу Владимир Путинрэ Иорданием и Пачьыхъэу я II-рэ Абдалларэ зядашыгъэм къыкэльхъоу Адыгейимрэ Иорданиемрэ зэгүрионыгъэу, ныбджэгүнхъэу азыгагу илтыр гъэпйтэгъэнхэм мэхъанэшко илэу лъэныкъохэм альятаагь.

Глеб Десятниковым къызэрэхигъэшгъэмкэ, шьольыр мэхъанэ зилэхэ зэфыщтыкэхэм ыкИи Иорданием ичкерес диаспорэ зэпхыныгъэу дырьялэм заушомбгүнум мэхъанэшко

и, мыщ фэдэ eklonlakэм ишуагъэкэ къэралыгъуитуум азыгагу илъ зэгурьоныгъэр нахь пытэ мэхъу.

Адыгейм и Лышхъэу юфшэгъу дэкыгъом изэхэщэнкэ іэлсызгъу къафхыгъу УФ-м и Посольствэ фэрэзагь, Урысыемрэ Иорданиемрэ лъэныкъохэм язэфыщтыкэхэр гъэпйтэгъэнхэм

ушомбгүнумкэ адыгэ диаспорэм амалэу къытырэр гъэфедэгъэнхэм мэхъанэшко илэу къыхигъэшыгь.

— Урысыем исубъектэу щыт Адыгейм инвестициихэмкэ амалышлоу іэклэлхэр гыгэфедэнхэм фэхъазыр, ашдаклоу лъэныкъохэм язэфыщтыкэхэр гъэпйтэгъэнхэм

иахыишу хишхъаным, экономикэ ыкИи гуманитар проектихэр щызэнхэм щылхырышгъэнхэм пылышт. Мыщ дэжьым адыгэ диаспорэм юфзэрэдатшээрэм ишуагъекэ Урысыемрэ Иорданиемрэ язэпхыныгъэ нахь зиушомбгүнум, — къыуагь Къумпыл Мурат.

Шъхъэихыгъэ зэдэгүүшүүгэй

Амман и Адыгэ Хасэ зычээт унэм щыкъогъэ зэхахьэм тофыгъо шъхьаэу къышаэтыгъэр адыгабзэм ыкъи культурэм якъэухъумэн ары. Мыщ къышызэрэугъоигъэх адыгэ диаспорэм илъыкъохэр, ахэм ащищыбэр общественнэ тофшэкъошху ыкъи бизнесмен. Зэдэгүүшиэгъум къыхэлжъагъэх араб лъэпкъым щыщ предпринимательхэри.

Адыгейим и Лысьвхээ пэублэ
псалъэ къышызэ къэзэрэуѓо-
игъэхэм шуфэс гущыїхэмкіэ
закыифигъэзагъ, тильэпкъ
ишэн-зэхэтыкіэ дахэхэр къэзы-
ухъумэхэр нахыжхэм афэ-
рэзагъ, къэралыгъо зэфэшь-
хяафхэм ашыгсэухэрэ адыгэхэр
зэзыпхырэ мыш фэдэ һофхъа-
бзэм изэхэщэн мэхъянэшхо
зарилэр хигъеунэфыкыгъ.

Зээлрэй хийн эзэнэфүүктын б.

Күмпилыл Мурат Амман и
Адыгэ Хасэ илтээхэд Адыгэ
Республикэм ибырахь, лъэпкь
тхыльтхэр ыкын шээж шүхъаф-
тынхэр аритыгзэх.

Іәкіыб къэралыгъохэм ашыпсәухәрә тильәпкъәгъуҳәм

ятарихъ чыгуу зэпхыныгъеү дырыялэр гъэптигъэним фэш республикэм щызешуахырэм АР-м и Лышшыхъэ кытегущыялар. Мышкىэ гухэльхэр гъэцкىлгъэнхэм фытегъэпсыхъягъэх мы аужырэ ильэс 10-м тоф зышэрэхэушхъяфыкыгъэ республике программэр, радио ыкын төлөкъэтинхэр. Къэбарьхэр адыгабзэкіэ, арапыбзэкіэ зэрадзэкыжых. Дунэе интернет-проектэу «Book 2» зыфиорэм адыгабзэр зэрэхагъэхъягъэм ишуагъэкіэ Иккыбым щыпсэухэрэ тильэпкъэгүхэм яныдэльфыбзэ зэрагъэшлэн амал яэхъугъэ. Къэралыгъо зэфрешь-

хъафхэм арыс адыгэхэм абзэ, якультурэ, яхабээ къаухъумэным, ахэм ямехъанэ зыкъеъзэ-Іэтыгъэным фытегъэпсыхъяэхэ-Іофтхъебзэ зэфэшъхъафхэр рагъеклокъых.

— Тильэпкъеъзухэр зы-щыпсэухэрэ къэралыгъохэм яныбжыкылэхэр ильэс къес тадэжь къетэгъэблагъэх, ты-зэхъожых, джащ фэдэу эт-нолагерхэр зэхэтэшэх. Ятарихь чыгу зыщылэхэрэ уахъ-тэм ахэр культурнэ, гъэсэнтигъэ ыкчи зеклон юфтхъабзэхэм ахэлэжъэнхэ, ялэгъухэм адэгүштиэнхэ, Адыгейим ыкчи Урысыем апыль къэбар шып-

къэр зэрагъэшэн амал я!
— къыхигъэштыгъ Къумпыл
Мурат.

Республикам ипащэ адыгабзэм изэгъяшэн фытегъэпсыхъяльхэх хэушхъяфыкыгъэкурсхэр къэзыухыгъэхэм сертификатхэр аритыжыгъэх, юфхъабзэм икіәшаклор Амман и Адыгэ Хас ары. Адыгейим гъэсэныгъэмкі ипроектхэр шүаляжькытэу Тыркуем икъалэу Диоздже иуниверситет зэрэшьыхырашыхэрээр Къумптыл Мураткъыхигъэшыгь. Иорданием иадыгэ диаспори методическэлэпьїэгъу рагъэгъотыным, тилэлэпкъэгъухэм яшкыїэгъэ лите-

ратурээр, тхылъхэр алеклагъэхьан-хэм зэрэфэхъязырхэр къылыагь.

Тильэпкъэгүхэм зэлжын
гээцээ адьрылэл зырагчийн
бүүн гухэль зэрэшгийн, Иор-
данием къекигээ Адыгейим
илыкло куп ар ившээрэйл
шхъяаэу зэрэшгитыр респуб-
ликэм ипащэ къыыгай.

— Шэныгъэу, опытэу шьүэз-
кіэлымъ, пстэвни анахъ
шьхьаэу шьуитарихъ чыгу
шы зэрэшьульэгъурэм яшыа-
гъэкэ Адыгейм хэхъоныгъэ-
шүхэр ышынхэм шьуила-
хышыу кызыэрэхшьушыхъа-
щтым сицыхъэ тель, — кыы-
лыагъ күэхүм Къумпый Мурат.

Адыгейм иинвестиционнэ амалхэр къыгъэльэгъуагъэх

Адыгейм и Лышъхъэу Къумпъыл Мурат зипэцэ лыкло купым хэтхэр Иорданием ибизнесменхэм аlyklaгъэх. Лъэныкъохэм шуагъэ къытэу lof зэдашIэнэм, Адыгейм инвестиционнэ амалхъэу IэкIэльхэм ахэр атегущыIагъэх.

Инвестициехэр къыхэльхэгтэнхэм укізьыгтэхъопсын амалхэу Адыгейим леклэхэм республикэм ишацца къащыуцугъ. Зыдэшыс чыпіер хъопсагъо зэрэштым ыкін инфраструктурэ зэтегъэпсихъагъэ зэрийм яшуа-гэклэ Урысыем и Къыблэ ишьольтыр анахь шъхьаэхэм ашыщэу республикэр щитын ыльэкіэу къылуагъ. Джаш фэдэу мамырныгъэ ыкін зыгкытиныгъэ зэрильтыр экономикэм хэхъоныгъэ ышыным лъялсэ фэхъу.

Урысыем и Президентэй Владимир Путинымэр Иорданием и Пачьыхъэу я II-рэ Абдалларэ политикуу зэрхажэрэд къералыгъуиттум язэфыштык! Эхэр гъэптигъэнхэм фытегъепсыхъягъеузэрэштыр Адыгейим и Лыашхъэ

Республикам ишацэ зэлүүкэгүү-зэдэгүүшүүэгэй буудыялагчам ильхэхьан бизнесым пылхэтильэпкээгүүхэр тофигчо зэфэшхьяафхэм агаагумэкыицтгэхэй, анахьэу Адыгейим инвестициехэр хэлхээгүүнхэмкэ амалху щылэхэм, Къумпый Мурат къызыройтуулжээ, Ишкыб къэралыгьюхэм яинвесторхэм тоф адэшгээнхэмкээ республикам опйт дэгүү Ишкээль хүгуүэ. Инвестициехэр экономикам къыхэлхэгүүнхэмкэ щысэшгүү зиггүү къышыгчээр проектэу «ИКЕЯ» зыфиорэм игээцэжээн ары. Инвестициехэм алъэнэхжокэ щылэ льэпкь рейтинггүм Адыгейр шольтыр анахь дэгүүхэм зэрахэтгүм къегжэльгэй инвестиционнэ политикие зылжийнгээ мэш зарильжээ.

зылкытының вә мыш зеритыры. Хабзэ зэрехъугээр, мыльку хэлпхъянымкэ амалышуухэр зылекілтхэ лъэнүкъохэм ашыщ агропромышленнэ комплексир. Республикаем къыщахызыжыре мэксумәш продукциер Иордани-

псыхъягъэхэ проектхэр щылэн-
ныгъэм щыпхырыщыгъэнхэм
тытегущылэнхэм тифэхъязыр.
Тызээзыпхырэ лъэнхыуабз-
шыл. Иккыбым щыпсэухэрэ
тильэпкъэгъухэм неп ятарих
чыгу зыкъызэрэфагъазэрэм,
Адьгейим шуагъэ кыифахын
гухэль зэрялэм мэхъанэшхо етэ-
ты — кынчагъ Күмпэлью Мурат

Зэүклэгью зэхажагъэмкээ
диаспорэм илъякохэр республиком
и Лышихъе къыфэрэзэгъэх.
Адыгейим къэклонхэу Къумпыл Мурат зэрэригъэблэгъагъэхэр ягуале хъугъе.

Шыгуу къедгъэккылжын, къэралыгъуитүм я Посольствэхэм ялэпшэлгүкэ ыкчи льэнныкъохэм ылпекэ зэээгыныгъэу зэдашыгъэхэм яшуаагъэкэ Адыгейимрэ Иорданиемрэ бизнес зэлхүүнгъэу ялэр гъэптигэзгээним аперэ

зэфэхысыжышүхэр фэхъугъэх
2019-рэ илъэсны шэкцогъум

2019-рээ ильтэсүм шякюйн АР-м экспортын Іапы/Іэгүү фэхүүгъэнэймкэ и Гупчэ Амман щызэхишгээ юфтхъабзэм кын дыхэлтигатгээ Адыгейим икомпаниихэр Иорданием ибизнес-менхэм alyklarjyex. Аш кыкылэлыкыулагь дунэе зеконымкэ льэнэйкьохэм юф зэрээдашгээ щтым фытегъэпсыжъэгээ зээгыныгъэхэу зыкітхагъэхэр Пшъедэктайжъэу ыхырыэмкэ гүнэпкэ гъэнэфагъэ зилэ об ществэу «Аскелла» зыфиоу Адыгейим итэм ыкыл иордан компаниеу «GoldenBay LLC»

икомпаниехэм пэшфорыгъэшъэу язэгыгъэх.

жировко щыныктуу болор.
Адигеим и Лышкхъэ
ипресс-къуалыкъу кыгъэхъы-
гъэ тыхыэхэр кызыфыгъэ-
федэхээзэ а 1 — 3-рэ нэ-
күлбгъохэр зыгъэхъазырыгъэр
ТХЬАРКЪОХЬО Адам.

АДЫГЭ ДЖЭГУМ ФЭГЪЭХЬЫГЪЭ ГУПШЫСЭХЭР

Унагъо щылэп льфыгъэхэр илэу ахэм зыкъаётымэ кызызеращэштэм е зэрэдэклоштхэм өмүгү-
пшишэу, джэгу зеришыщтэм темыгушылэу.

Сабыйхэр цыкъухээз, пшишэ-
хэу къафаутэхэрэм е ежь
ны-тихэм къаупшишыгъэхэ
къэбархэм джэгур къахафхэу
мэхъу. «Хаххэрэр хэклиадеу
джэгу афашыгъ, укъехъумэ тэ-
ри аш фэдэ джэгу пфэтшыщт»
апалоу къыхэкы.

Щылэнгъэм зызэрэзблит-
хурэм елтытыгъэу джэгу шы-
кэри зэхъокыгъэ хугъэ. Джэ-
гур зышиярэм гъотэу илэ-
елтытыгъэу льешшэу къахэшхэ-
рэи, нахь къэубоягъэ хъярыр
зэхэзшэхэрэи ахэтых. Ау гъот
зимыиэм, лъэкл зилэм енэхъ-
кузэ, чыфэ ыштээз, джэгур
ышшэу бэрэ къыхэкы. Сыд фэ-
дизэу ахъщшхо тэфэштми,
ны-тихэм «Къо пчагъэтила тэ,
тиклэл закло къэтмыгъэукы-
тэжъэу, зэрэфаеу фэтшыщт»
ало. Ныбжыкъэхэрэи джэгу тхъа-
мыкэ фаяхэп. Ар дэтуу, къэ-
зыщэрэм иоф ышшэу, гъот илэмэ,
ау бэрэ къыхэкы банкым къы-
лахыгъэ ахъщэр апщынижын
амыльекызэ, ныбжыкъэхэм
сабыйхэр къапыфхэу. Ныбжы-
къэхэу гущылэгъу тшыгъэхэм зы-
нэбгыр нылэп къахэкыгъэр
«Сэркэ джэгу байм мэхъанэ-
шхо илэп, щылэм елтытыгъэу
упсун фае» зыуагъэр.

Джэгум ышкъафхэу ари анахь мэхъанэ
зишэр. Ау ныбжыкъэхэр аш
егушиштхэмэ, ашыгъум ныб-
жыкъэхэп ныла! Гъашшэр, ныб-
жыр ари неущирэ мафэр
зыфэдэштэм уегушишсэу узы-
гъасэрэр, узышишэр. Еланэ
джэгум улэоу щышишгъэр арэп
насыпир зэлтытыгъэр. Ари ныб-
жыкъэхэм къагурыгъэлгъуй.
«Сидэуштэу уисабьеу гухэль

нэфхэр зицэхэм елпошта джэгум
ильэлгээ зэрэмыпхыгъэр на-
сыпир, джэгу ужым къыкэ-
льыкшт щылэнгъэр зыфэдэ-
штэр а зы пчыхъэм зэрэмы-
лъытыгъэр сидэуштэу гуры-
бъэштэу. Аш фэдэ бэрэ Тхъэм
еремыгъэхъу, ау къыхэкы
джэгум ышкъафхэу ашэ-
рэйхэрэи, ятлонэрэ мафэм
нысэр икъыжэу е мэфэ заулэ
тешшагъэр янисэ зэрикыжы-
гъэм икъэбар гъогум къытхээу.
Ау джэгум игъом зэкэри на-
хъышш эшгүгы. Арышь, джэ-
гум хъохъубжъэу, тхъэлээю
къышалорэм щышшэу тээклэу
нэ-
мыиэм Тхъешхом къызэхихэу,
ныбжыкъэхэм ынэшшу къа-
шифэмэ дэгъэр.

Адыгэ джэгум льэнинуабэ
къызэльеубыты. Джэгум пшиш-
ным изыфэгъэхъязырын чы-
жъекэ къышажжэ, ошлэдэмы-
шэ иоф къы-
хэмхъэмэ
(пшашъэр
къамхъы-
м), зыфэ-
гъэхъязырын
пльэкыщт.
Джэгум зы-
фэбгъэхъя-
зырыны
машинэ
зэкэгъэна-
гъэр ежъэ-
гъахэм фэд.
Унагъом,
лакъом
Тхъэм къин
къаферэ-
мыхъ нахь,
ехъыжъэгъэ
лофышхор
къэгъэуц-
жыгъуй.
Непэ нэ-

бгырэ заулэ зызэлукээрэм, е
джэгэ, е хвадагь зытегушы-
лэхэрэр. Аужырэм ехъыллахъэу
тхъиль къыдэкыгъэр, аш ельты-
гъэу цыфхэр псеунхэу динлэж-
хэр къяджэх. Джэгушынным
фэгъэхъыгъэу зэкэри дэтэу
шэенгъэлэхъэм тхъиль агъэ-
хъязырыгъ, тльэгъугъэгоп, къы-
дэкынэу щыт.

Сэ непэ джэгум фэгъэхъы-
гъэу къэстхынэу сзышыгъэр
«Урысые гъэзетым» игуадзэу
Темир Кавказым ехъыллахъэу
къыдэкыгъэр ари. Ингушэм,
осетинхэм, чечэнхэм, Дагыстан
шыпсэурэ лъэпкыбээм уасэу
ахъырэр, фэло-фашшэу ядже-
хэм къапыкырэм ялтытыгъэ-
мэ, тэ «шыкүр» тлон фаеу къы-
шыхъугъ.

Сэ сишшошыкъэ, аужырэ уах-
тэм благъэ зэфэхъухэрэр нахь
зэфэсакыжыхэ хугъэ, нахь
псынкэу зэблэкынхэм пылыхъ.
Пшы-гушшэхэм ямыщикигъэ
шыгъын шуухафтынхэу гулэм
хэтхэу ашэфыштгъэхэр ашэ-
фыжъхэрэп. Ахъщэ ахъышъ,
къахъыжъ.

Джы къоджэдэсхэм ядже-
хэри къалэхэм аашашшу аублагъ.

Мыекъуапз пэммычжэ къудаджэ-

хэм аш щашы, нэмикыл псеу-

пэшхохэм апэблэгъэ къудаджэ-

хэм ахэм адэт ресторанхэм

хъярыр ашызэхашэ. Апэ ар

къызырагъажжэ, «Аш фэдэ

мэхъуа, унэ дэхэшхо ашыгъ,

щагу зэгъэфэгъэшху ялэм зэ-

рэччили дэфэшт. Якэлэ закъоу

къэзшэштэм иджэгу иунэ щи-

мышыныр тэрэза?» алоштгъ.

Еланэ ар цыфхэм ашлотэрэз
хъужыгъэ ыкы аш дэгъоу хэ-
лъыр къыхагъэшшу аублагъ.
Гущылэгъэр сзыфхэхъугъэхэм
нахьыбээм къызэрауягъэм-
къэ, «Сыд фэдэ унэ уилэки,
джэгум къеклыалэрэр ресто-
ранын зэрэшашшу зэттысы-
гъоу ынэм пэбгэйтэхъанхи,
бъэдэонхи пльэкыщтэп». Ар
тэрэз, нэбгырэ 200 — 400,
нахьыбэу бэрэ къыхэкы къы-
зэлоплэрэ джэгум сидэу ху-
гъэм а зэпстэури зэттысыгъоу
щыгъэйтэштэшт.

Къэшшон уахътэр къэсими
ныбжь зицэхэмэр къэлэ ныб-
жыкъэхэу къэшшон фаллэхэу
къызэгоуцохэрэмэ хъатыякор
къымыджахъем «къышшош-
щтых». Аш джэгур къыгъэдэирэп,
аужым, нахь дэгъу къешши.
Къытешшэхъе нахьыжъэр хъа-
татыякор къеэтэджыфэхэкъэ
къэлакъэхэм загъэхъаулырэп.
Арышь, хъатыякор тхыгъэр
ыыгъын утемыкэу хъярыр
зепшэн умыльэкэу къыхэкы.
Джэгур зезышшэрэм ылорэм
щхъу зыщымыхъурэ хъярыр
пхыгъэ-дигъэм фэдэу макло.

Мы аужырэ уахътэм шэн-хаб-
зэ хугъэ джэгум артистхэр
къырагъэблагъэхэу. Номерэу
къэшшуаклохэм, оредылохэм
къагъэхъазырырэ пэлчч уасэ
и. Арышь, пшынэо купым, хъа-
татыякор, музыкантхэм ахъщэу
аратаирэм нэмымкэу номерхэр
къэзшэхъазырхэрэмэ джэгум
ыуасэ къыхагъахъо. Номерхэр
артистхэм къагъэхъазырыгъэмэ
джэгум охтабэ щахъыми, ахэм

чэфыгъо аш къыхалхъэ, ау
къеклылагъэхэм «Арэп, концер-
та мы тыкъызыдэкуагъэр?»
зылохэрэр къахэкы.

Хъатыякор бэ ельтыгъэр
джэгур дэгъоу реклокыннымкъэ.
Ар джэгур зышиярэ унагъом
инэуасэу, лакъор ышшэу щытмэ
нахь зещэгъошшу къыфхэу.
Тхыгъэм темитэу тофхъабзэр
нахь гъэшшэгъонэу зэришэн
ельэкы. Ау джэгур зыукъон
зыльэкырэ хуугъэ-шлагъэхэри
аш хэхъухъэхэу мэхъу. Гущылэм
пае, къэгужуагъэу къоджэ
чыжэ къикыгъэхэе благъэхэм,
ежь яхбзэкъэ, тысынхэм ып-
къэ джэгунхэ фаеу къырагъэхъы,
ахэр къэгушылэх, ныбжыкъэхэм
къафэльялох, джэгү цыкъу еж-
хэм ашы. Ари «джэгугаюком
къыдимылтыгъэхэри юфым
къыхъехъанхэ ылъэкыщт» зы-
къэлэуагъэр. Еланэ нысын ишы-
гынхэр къэзыхъижъырэ ку-
пур къалэм иунэ мыклоу, джэгү
шыплэм занкэу къэкю. Ахэр
джэгур зыщырагъэжъэштэм
емыльтыгъэр, уасэр зыхы-
гъэхэр зыкъуаххэхъе, ежхэм
щигъынхэр къахъыжъых. Ахэм
джэгум зэлпууго горэ фашы.

Гъэтэджылкъэ, пшашъэр
унэм къыраши зыхъуке агъэ-
тлырэ уасэр зэтемифэху
бэрэ къыхэкы. Зиэм зимылэр
енэхъокуузэ, маклэу ыгъэл-
тыним тэукихъээ. Непэрэ
мафэм, къызэраорэмкъэ, гъэтэ-
джылкъэ сомэ мини 5 зэрэ-
хъурэр, уасэр мин 20-м къызы-
шицууцгъэр тээклэу шлагъэ. Ар
шхъеихъыгъэрэ уасхэр арих. Зиэм
нахьыбэ
етынки хүн.

Хъатыякор джыри зэ къы-
фэгъэзэжъымэ сшоийну. Мы
аужырэ уахътэм шэн-хаб-
зэ хугъэ къэлэ ныбжыкъэхэу юф-
шлэлэ тэрэз зимылэр къа-
клихъээ джэгухэр зэрэзэ-
хэхэр. Нэмымкэ къоджэ чыжжэ
къикыгъэ хъатыякор къалэу
ымышшэхэрэ къыфхэм зызэра-
фишыщт, купым зыэрэхи-
гъэлкъэшт, къин къыщыхъоу
къыхэкы. Цыфхэр зэримынэ-
луасэхэм къыхэкы джэгур зе-
щэнир къин къыщыхъоу ури-
хыллэшт. Аш фэдэ хъатыякор
птихи тхъапэу елтыгъэр нэмымкэу
ренэу езылжын цыф игүусэн
фае. Еланэ хъатыякор къа-
лэм шаплугъэхэ ныбжыкъэхэри
къафэх. Ахэм адыгабзэр дэ-
гъу дэдээ зэрэмышшэрэм къы-
хэкы эсмэркъеур зынэсирэр
къагурымыу мэхъу. Ау сидэу
пшина, ахъщэм уимыгъэшшэн
щылэп. Аш фэдэ хъатыякор
къэкукъэу, къэшүүкъэу къы-
хэкыими, къыххуукъонкэ ренэу
уфэшынэ.

СИХЪУ Гоощнагъу.

«ЭкоЦентрэм» къеты

ЗимыIЭХЭМ афагъэуцух, жъихэр зэблахъух

Пыдзэфэ пытэу цыфхэм кырахырэр зератэкъошт контейнерыкъэхэр шъольыр операторым джыри кыфэкъуагъэх.

Гъучым хашыкъыгъэу кубометрэ 0,75-рэ зэрфэхэрэр 120-рэ мэхъух, пластмассэм хашыкъыгъэу «евробак» зыфаорэм фэдэу 30 къащаагь.

Апэрэ контейнер 15-р Мыекъопэ районым ит станицэу Севастопольскэм щагъэуцугъэх. Ащ иғюгүхэр зэрэмширыфэхъухэм ылкы кыкыкъе, унэхэм ащищхэм автомашинэхэр яклонлэнхэ амыльэкъе хэкъым ишүүн иофигуабэ кылыкыыштыгь. АР-м и Пышшхъэу Күумпыыл Мурат ишшэрылкъе ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шъольыр къутамэ ипащэу Алыбэрд Налбый мы псэуплэм дес-

хэм алыкли, хэкъеу кыдахырэр бакхэм аратэкъонэу зээгэгъягъэх.

Адрэ контейнерэу къэнагъэхэр нэмэык псэуплэу мыш фэдэ хэкл дэшцикъэм төхважын гухэль зиэхэм ащаагъэуцуштых, жын хуягъэ бакхэри зэблахъуштых.

Шъугу къэтэгъэкъыжы, пыдзэфэ пытэхэм яузынкъе упчлэ зиээр мы телефонхэмкэ кытеонхэ альэкъыщт: 8.800-707-5-08, 8(8772)21-06-00, 8.962-868-14-62.

**ООО-у «ЭкоЦентрэм»
и Адыгэ шъольыр къутамэ
ипресс-къулыкъу.**

Театрэм и Ильэс макло

ТеклоныгъакIЭХЭМ ТЯЖЭШТ

Театрэ фестиваль-зэнэкъокъум и Гран-при къэзылэжыгъэр Красногвардейскэ районымкэ ныбжыкъе театрэу «Наследие» зыфилоу Дмитрий Макаровыр зипашэр ары.

Джаущтэу уасэ къыщафа-шыгъ Красногвардейскэ районым илофшагъэ Всероссийске фестиваль-зэнэкъокъуо «Волна вдохновения» зыфилоу джырэблагъэ Краснодар краимкэ поселкэу Афипском щыагъэм. Жюриим хэтыгъэх культурэм изаслуженэ иофышэхэр, режиссерхэр, актерхэр, культурэмкэ еджэлэ зэфэшхъяфхэм япащхэр, телевизионэ проекту «Голосым» хэтхэр, дунээ зэнэкъокъухэм ялауреатхэр. Красногвардейскэ районымкэ чыпэлэ театрэм къашыгъуущ кыгъэлэгъяугъ (режиссер-и-шхъяетэтир Д. Макаровыр).

Лъэпкъ фольклор-этнографическэ купэу «Прометей»

зыцээр ящэнэрэ шъуашэр зиэ дипломым илауреат хуягъэ. Лъэныкъоу «цирковое искусство» зыфиорэмкэ Д. Макаровым апэрэ шъуашэр зиэ дипломыр кыфагъэшшошагъ. Красногвардейскэ районымкэ театрэу «Наследием» Иван Крыловым ибаснэхэм атхыгъэ къэгэлэгъюонэу «Ларец чудес» зыфиорэмкэ анах шүхъяфтын иныр къыратыгъ.

Мы зэкэ театрэм и Ильэскэ зэфэхъысыжэ дэгъу.

Театрэ мэфэкъим хэлэжьагъэхэм Краснодар краим искусствхэмкэ иколледж икэлэгъяджэу Татьяна Ивахно щитхъур къэзылэжыгъэхэм къа-фэгушуугъ. Ащ лъэшэу игуапэ

хуягъэ ригъеджагъэу ыкы ыгъэ-сагъэу Дмитрий Макаровыр

хэрэр игопагъ. Красногвар-дайскэ районым икыгъэхэм ахэтыгъэх сэнаущыгъэр зы-хэльхэу Хапакэл Амир, Алина Рощупкина, Иуаныкъо Аль-

бинэ, Мамхыгъэ Мыхъамэт, Набэкъо Тимур, Дыдыкъи Дамир.

ПЧЫКЪЭНЭ Май.
Улап.

ЩЭШИЭ Щамсэт

ГъЭСЭПЭТХҮД

Дунаим узэрэхэтим нахь шагъо бгъотынэп: Зыщаушъомбгу ащ акылымрэ пкыыре, Щебагъо լешлагъэмрэ шэнэгъэмрэ, Ахэмэ хабзэ ахэльэу, Чышхъяшьтом утырагъэты.

Гъэсэпэтхыдэр зэммылыкъирэм Сеушыни шоойгъу сэ непэ.

Шу лъэгъ!

Лъэгъуныгъэр зэкъами апшъ,

Уигъэнэфэу угу ерэль.

Умышлапхэм нэлат едз,

Дээ кыюкъу гъэмшишьорыт,

Зэпшытынм щыухъ,

Ухэхъягъахэм атекъу.

Зыгъельял!!

Шыгъэзий къэон-ложыныр, Умытуат кыбдэмыхъу гъэр,

Плотэгъяхэр умышлэжьмэ нахьышу.

Цыфхэм захэмьыткы,

Лъэгукъэтины зымыш.

Упчлэгъэтушишьтим фэсакъ,

Узерау хэсэрийгъу щыэ,

Узэрягупшишьтим гъэбыиль,

Шу гъуоныр угу имыгъэль.

Уемыхъул бакьмэры ахъщэм,

Харамыгъэ кызыыхъемыгъаф.

Умышлэмкэ умытхъаусых,

Бгъотырэм урмыкъэй.

Цыфхым планэ фэцэй,

Зэфыщытыкъэр шъхъяуас.

Зыфэшьтимкъэж!

Цыфхэ шиштээ, игъом тыхъ,

Цыфх цыдым илэр членэ,

Гозы ныбджэгъу халэлэри.

Гүшүлэ лые умыгъэбэй,

Бэрэ даю, маклэу лятаэ.

Шу шэ!

Гъашэм шушигъэр кюдьэрэп,

Гум имашо гукъэгъо,

Цыфхым ренэу пэгъо.

Псэм ыбзэктээ зэфагъэр зыхащ,

Ары гум иптиаталэр,

Цыфхигъэ зэхашэр чэмэн.

Тхээчлэгъыр дэхагъэм фээзэш!

Шыгъэныгъэм ишьэфир — шылпкъагъ,

Ар зыхэгъэлти атекъу.

Зыгъэшьаб!

Пхъашэр кючлэдже шы.

Шэнэгъэр тидэ щыэми, лыкъу

Клорэм хегъэкы — лыкъуат.

Бэ зэумыгъак, чэунэштыр нахьыб.

Шапхъэр пшэмэ, кыбдэмыхъун щылэп. Ор-орэу зыпэтышьущтэп, Кыпкэлэштыр кыбготыр ары, Шэнэм нахь լешлур — щэлгъ, Зыхэлтыр гүсэнчтэп. Зымыгъэлэг!

Ащ ылэпкъ-льэпкъ къутэгъошу.

Шэнччээр — насыпныч, Зышшоу пызэу, чъэкъирэц цыф ныкъу.

Хахъом ихъоур — гугъэ,

Ары пльэ зытэтиштэу,

Гъэхъягъэхэм уафэзыштэптыр.

Узфэрэзжээу псэу,

Гухахъоу джаш хэбготэштим

Уидунай ыгъэрэзшт.

Шхонтагъэр кызытимыгъаку,

Цыфым цыхъэ зыфегъэш!

Луэшхыр орэтигъэхъажъу,

Нэшх-гүшхыр хэти иклэс.

Уипийми зэфагъэ дызехъ,

Зымыгъэпцэж!

Зыфэрэзжэжы кыбдэхъурэм хэхъошт.

Уилофи тхъагъо хэгъуат —

Клэгушлүэ ащ къэущижъ.

Нэфнэм игъогу иклэ,

Емыкъум зыщидзые зэпйт,

Фэмыфыр югъу-шэгъу умыши,

Сэннаущыгъи пхэрэль.

Пъэлсынкэ эзкёним зегъас.

Мыгъасэр къахэшэу хабзэ,

Гумышлүгъэм ельэлзожъы.

Уигушылэ уасэ ерэл,

Плогъахэр зэкъэмыхъажъ.

Зэфхыссыжъим зегъас,

Нахь тэрээзир къихэх.

«Умытуат» зыфалорэм фэсакъ,

Цыхъэшгъунчъэр — нэпэнчъ.

Зыфэсакъижъ!

Зыщидзыйтишэн зыльэжьштим,

Клуачлэрэ ахъщэмрэ насыхэл.

Игъэхъягъэ зыуатэрэр — щхэнэ,

Зильэкэлэ зыдэзымышэжьырэр — делэ,

Цыф дэгъур дэим нахь мах.

Къэлэштим фэсакъ зэпйт,

Югъахэр кыгъэзжэжы хабзэл,

Дунаим ыбзэ зэблихъурэл.

Мыгъэр зэкэл

Пшхъэлэн заклэх

Цыфхами агъеунэфыгъ.

Гуфильэу бгъэцакъэма

Цыфыгъэ напэр уишъуаш.

Культурэм и Унэ анахь дэгъур

Адыгэ Республикаем ильэси 5 хүгъэу шьюльыр зэнэкъою «Культурэм и Унэ анахь дэгъур» зыфиорэр щизэхашэ. Тыгъэгъазэм и 11-м Тэххутэмькое районымкэ къудажу Афыпсыпэ льэпкэ культурэмкэ и Гупчэ зэнэкъоюмкэ 2019-рэ ильэсым зэфэхьысыжыхэр зыщыфашигъэ мэфэкыр щига.

Зигъо йофхъабзэм АР-м культурэмкэ иминистрэ игудаэу А. Шэуапцэкъор ыкыи отделым ипащэу Л. Ацумыжыр хэлэжьага.

Мы ильэсым зэнэкъоум муниципальнэ образование-хэмкэ культурэ учреждениеу 7 хэлэжьага. Жюром хэтхэм алашхъээ пшъэриль гъэнэфагъэ итгэшэхъэу ялтыгъэу анахь клуб дэгъур къихэгъэшгъэнир. Аш пае къыдалтынхэ фэягэе гъэпсыкэ-шыкъоу зэрэзэхэгъэхэр: колективхэе ялэхэр, ахэм «народный» и «образцовыи» зыфиорхэр щитхуцэхэр зиэу ахтхэр, лъенкъоо зэфэшхъафхэу юф зыдашэхэрэр, инновационнэ шьошэ-амалхэр зэрэгфедэхэрэр, юфшэкъе шапхъэхэу алекэльхэр ыкыи ныбжь

зэфэшхъаф зиэхэм юф зэрдашээр.

Я V-рэ шьюльыр зэнэкъоу «2019-рэ ильэсымкэ культурэм и Унэ анахь дэгъур» зыфиорэм теклонигъэр къышидэзыхъэхэм шуащытэгъэгъуаз:

Аперэ шуащэр зиэ дипломы илаураат хуугъэ къудажу Афыпсыпэ льэпкэ культурэм и Гупчэ дэтыр, Ишхээтэтир Жэнэ Асият Байзэт ыпхуу ары.

Ятонэрэ шуащэр зиэ дипломы афагъэшшошаг Мьеекъо-пэ районымкэ льэпкэ культурэм и Гупчэ, пащэр Ольга Золотаревар ыкыи Кошхэблэ районымкэ льэпкэ культурэм игупчэ, директорыр Кобл Заремэ Аюбэ ыпхуу.

Ящэнэрэ шуащэр зиэ дип-

ломым илаураат хуугъэ Туюцжы районымкэ къудажу Аскъэлае культурэмкэ и Унэ-филиалэу N 5-р, пащэр Тыгъужь Азэмэт Казбек ыкъор.

Адыгэ Республикаем культурэмкэ илофышэхэм ярофсоюз ишухъафтын шхъаэ юфым чаныгъэ-гуетынгъэу фырилэм пае Шэуджэн районным льэпкэ культурэмкэ и

Гупчэ ипащэу Дзыбэ Сайдэ Русльян ыпхуум ратыгъ.

Чыпэ гъэорышланлэм иорганхэм зэххыныгъэ пытэ адьрялеу, юофшэпэ чыпэ зэрэгъэхээ, зэрэгъэхэрэв пае культурэ-зыгъэлэсэфыпэ гупчэу, Красногвардейскэ районымкэ, къудажу Хъатикъуае культурэм и Унэу дэтыр хагъэунэ

фыкыгъ, Ишхъэтетыр Бжъэшо Сар Мыхъамодэ ыпхуу.

Цыфэу къафаклохэрэм яшо-игъоныгъэхэр къыдалтыгъээ, культурэ юфшэнир чанэу, гъэшэгъонэу зэрэгъэлэсэрэв пае Джэдже районымкэ станицэу Дондуковскэм льэпкэ культурэм и Гупчэ къыхагъэшгъ, Ишхъэтетыр Наталья Подцуевар.

(Тикорр.).

Гъэзетеджэм иеплъыкI

Лажъэ зимыIэм ишыIэнэгъэ Йымых

Цыфхэм яшыIэнэгъэ лыкъуатэ къес щыIэкэ-псэукъеу ялэм зэхъокынгъабэ фэхъу.

Къудажу шыкузэкъэт зытшүүздэтым тапэккэ ехъуапсэштыгъэх. Тикъудажекъе апэу машинэ псынкъеу «Волга-21» зыфиорэр къээзышфыгъагъэр Хъодэ Мэдин ары, аш ыуж унгъуабэмэ ар ашфыгъ. Аш къыхэкъыкъе Хъальэхъуа «Волгоградкэ» еджагъэх. Къинми, хъярми ахэр арых цыфхэр зыщыгугъыхэрэр. Гъогум лъесэу урэкъомэ укъытыранэрэп, къеуунхэш, урагъэтынхъан. Ар дэгъу, пса-пэ, ау етани непэ автотранспортым гумэкъыуабэ къээрэ-рэпкъырэр, аш тхъамыкъагъо къыпхихын зэрилъэкъытшыр пшыгъупш хъущтэп. Ильэс пчагъагъекъе узэкъэлэбэжымэ, машинэхэм апкъ къикъыкъе ти-тъогухэм къатехуухъэхэр хъу-гъэ-шлагъэхэм зы нэбгыре е нэбгыриту нахьыбэ ахэмкъуадэштэгъэмэ, джы ахэм ябагъе шхъацьшом зыкъыре-гъээты, нэпсыр къеякло. Зы мафэ къыхэкъырэр ти-тъогухэм аварие зытшүүз къатемыхуухъэу. Хэта мысэр, хэта щы-э-мэ зышомынгъор? Джэуапыр къэтэжьыгъюшон.

Мы тхъамыкъагъохом ехъы-ллагъэу ти-тъогухэмэ, джы ахэм ябагъе шхъацьшом зыкъыре-гъээты, нэпсыр къеякло. Зы мафэ къыхэкъырэр ти-тъогухэм аварие зытшүүз къатемыхуухъэу. Хэта мысэр, хэта щы-э-мэ зышомынгъор? Джэуапыр къэтэжьыгъюшон.

джеекъе, сыгукъе сыгумекъе, силььдекъуае къидефые. Машинэ зээтэкъим ыпкэ къикъе сэ сиунагъокъе нэбгыриту чэснагъ. Сишаорэ синысэрэ зэкъэлтихъохэу авариехэм ах-фэхи, ныбжыкъе-хэу, игъонэ-мысихэу ядунаи ахъожыгъ. Сыд фэдэз къина тльэгъу-гъэр, ау сыйдым тифит? Бэмэ алоу зэхэсэхэ: «Ар Тхъэ юф, аш зэкъэри зэригъэфэхъаэ щыт». Ау сэ арэущтэу сеплъырэп. Аш фэдэ гүшүэлэхэй ужэ къидэкъынр мэхъеша-хэо, ар зылон зылъэкъытшыр зиакъыл щыкъагъе зиэ цыфхэр ары. Цыфхэр акыл зиэ «Тхъэм «Ори зыфесакъыж, сэри сыкъыпфесакъыт» юулагъ» elo. Адэ хэта ар непэ зыгъэцакъе тхэтэй? Бэл. Ешьуагъеу рулым къэрысхэу къаубытихъэрэм яччагъе ильэс къеси нахьыбэ мэхъу. Гъогу патрулым икъулыкъуашхэм аш фэдэу къаубытихъэрэм ахъщэ къуалхъэ къазыратыкъе рагъекъу, то хэмийлээ утгыа атупшыжых, зиджыбэ ахъщэ имылтым иоффхэр нахь дэих. Джащ фэд лъэкъи зиэ чиновникхэм язекъуаки. Мы юфым зэгорэм къэх фэшыгъэн фаеба шыуу! Лажъэрэ хъакъырэ зимиэ шыуу!

Лажъэ шыкъыбэ? Непэ гумэкъыгъеу щылэмэ апэрэр рулым укъеритысихъанымкэ фитынгъэ къэзитхэрэ документхэр зымыгъхэу ти-тъогухэм ач-зекъохэрэр зэрэшыгъэр, джащ фэд, машинэр зэрифын фитэу правэр зыщфыгъэхэр, рулым ыыгъ къодынэ хъунэу зытшошхъэрэр зэрэбэр. Хэта ахэм афэдэ водителхэм аль-пльэн фаэр? ГИБДД-м иоффшэхэр арба? Ары, ау мы лъэ-ныкъомкэ юфшэн зэрэзэх-шэрэм уигъэрэзэнэу щытэп.

Мы ауҗырэ ильэсхэм ныбжыкъабэр рулым къэрысхэу машинэ псынкъе-хэр зерафхэу ольэгъу. Ар дээп. Хэти ильфытэ шуу елъэгъу, аш фимышэн щылэм. Ау аш къикъырэп «ыжэ къыдэзээрэр зэкъе бъэцэкъе-хэр. Мэлакъе умыгъялэ, фап, егъадж, ау изекъуаки унаэ тегбъэтэнири зыщмыгъэгъупш. Сэ сшхъэкъе пчагъэрэ сэльэгъу ильэс 13 — 14 зынбжь къэлэцьи-хуухэр рулым къэрысхэу, машинэр зэра-фэу. Ахэм тхъамыкъагъо къапыкъын зэрилъэкъытшыр эг-шыпхэсэхэрэр, зыгорэ къяху-лъэмэ, «al-анаасын» оложыкъе-къикъын щылэм. Мышкъе ны-

тыхэм хэукионгъэшхо ашы. Зэфэхьысыжыхэм къызэрэгъэльягъорэмкэ, ешьуагъеу рулым къэрысхэм яччагъа нахь макъе хъурэп. Мы тхъамыкъагъом идээзэжьынкэ Урысые Федерации и Президентэу Владимир Путинымрэ Урысые Федерации и Правительствэ ипащэу Дмитрий Медведевымрэ унэшшо гъэнэфагъэхэр мызэу, мытлоу ашыгъэх, ау зыпари яшьуагъэ къаклорэп. Ешьуагъеу рулым къэрысхэу, скоросты-шхо альгъеу гъогум речъэх. Ахэр чыжъеу зэрэшыгъэхэу, умынаторулым къеошлэх. Водитель ешьуагъэр къагъеуцоу, тазыр тиралхъанэу протокол атхынэу зырагъажэхэрэ, лъэ-гонджэмышхъэхэрэ мэтэсэшьельэу, мэгъы, «уяне-уятехэ-сыольэу» eloш. Ахъщэ зиэм къештэшь, Ирэлхъэу къыреты, зимиэм протокол къыфырет-хыкъы, машинэр ыфын фитэу илэ правэр къылхы. Сыда аш ишьуагъеу къаклорэп? Лажъэрэ хъакъырэ зимиэ цыф хыуе гъогум тириутгъэр къехху-жь? Иоффхэм язытет нахьышу аш пае хъурэп. Етланэ гъэш-гъонир, правэ имылэу, рулым къэрытысихъан фимытэу илэ-ситу-шы тиралхъагъэми, аш пае къымыгъяанэу рулым къэ-рысэу къечхыхъэ. Аш фэдэ цыфым сид емышланхъя?!

Ешьуагъеу рулым къэрысир укъакло, аш гукъэгъу илэп, «хъаш-хъурэу» зыфалорэм фэд, «ты-

гъужьым ынэ лыы къытельэдагъ» залокъ, ыпэктэ укъимыкъ. Сэ мы юфым сызэреплъы-рэп къыхэзэшьимэ сшои-гъу. Гъогу-патрулым икъулыкъуашхъэм яоффшэн тэрэзэу зэхамышшэу, водителхэм ыкъи лъэ-срыкъохэм гъогурыкъоным ишах-пхъэхэр агъэцакъе-хэр мыхъоу тиоффхэм язытет зы чыпэ икошыкъыштэп. Аш хэти ыгъэ-гумэкъын фаеу сеплъы. Тицьы-фышхъхэу машинэхэм якъо-дилээрэр нахьыбэ мэхъу. Ар къыхэзэхъырэр нахьа нафэ, ильэс къес машинэ псынкъеу цыфхэм ашфырэм хэхъо. Ар зыкъе дэгъу, ау етани узыфесакъыжьын фаеба?! Цыфыр тло къэхъурэп. Сыд пае ишыIэнэгъэ бэгъэхуна къэмхъу рапшэу? Тиньжыкъе-хэр къэтыхъумэнхэм ычыпэлкэ, тэу-къыжьых. Гур егъэкъоды къэхальэм узыдахъэкъе пльэгъурэм. Ныбжыкъе закл зисаутгъэтхэр щызэпэлхъэр. Сыдэу щэчыгъуяа а зэкъе, сыда тызыфаклорэр? Гур мэузы, нэпс щуугъэр нэгушхъэм къечхыхъ.

ГИБДД-м иоффшэхэр, об-ществэр, нэмыхък структурэхэр зэкъомыуцохэмэ, мы юфыгъо къинир зыпкъ ибъэуцожын пльэкъыштэп. О мардж! Зэ тыв-къэжъугъэу-щыгъ, лажъэ зимиэм ишыIэнэгъэ тытэшь-уыгъехъ.

ХЬОДЭ Сэфэр.
Юфшэним иветеран.
Хъальэкъуай.

Тигумэкхэр шъхъэихъыгъэу

ШЫКІР ЩЫЛЭНЫГЪЭМ ДЕРЕШТ

Быслымэн диним иофиғъохэм афэгъэхъыгъэ зэхахъэ республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» щыкыуагь.

Адыгэ Хасэм итхаматэу Пымыщэко Рэмэзанэ зеришгъэ зэлукэгъум къышаётгъэ юфиғъохэр щылэнгъэм къыпкырекъых. Цыфхэр анахъэу зыгъэгумекъихэр хадагъэхэм яхылгээгъэ юфиғъохэр ары.

Адыгэ Республикаэр Краснодар краимэр ашыпсэухэрэ быслымэнхэм ямуфтиу Къэрдэн Аскэрбий къызериуагь, диним нахь зырагъэушомбүхнүм пыльхэу аужыре ильесхэм шъольырим къышыззуахъыгъэхэм мэштхэр 50-м нахьыбэ хууьэ. Имамхэм, нэмыххэу диним изехъан фэгъэзагъэхэм япчыагьи хэхъуагь. Ефэндхэр тилем, быслымэн диним феджэх.

Ятепльэ уегъэгугъэ

Къалэхэм, къуаджэхэм къышыззуахъыгъэхэм мэштихэр ятепльэхкэ дахех. Аш тельята гъэе юфишэнэ дэгъю зэхашэн альекъиштэу тагъэгугъэ. Аре щитми, унашью диним иофишихэм аштхэрэр зыкыныгъэ ахэлэйу щылэнгъэм щыпхырашын альекъирэп.

Къэрдэн Аскэрбий къызериуагь, пащхэр зэхэгүштэхжых, нахьшум ыльэнхыкъокхэхкэ дахех. Аш тельята гъэе юфишэнэ дэгъю зэхашэн альекъиштэу тагъэгугъэ. Аре щитми, унашью диним иофишихэм аштхэрэр зыкыныгъэ ахэлэйу щылэнгъэм щыпхырашын альекъирэп.

Унагъом икъин

Хадагъэр мэфи 3 — 7 унагъом щэкъо. Аш къыкэлтэхкэх мэфи 40-м, ильэс 1анэм япхыгъэхэх юфиғъохэр. Унагъом къинир дэлти. Хадагъэр изе хан ехылгээхэх фэло-фашихэм. Унагъом икъин сидэүштэу нахь лашлэх фэлтэгъэхэх.

Цыфхэр зэдеяжых, унагъом игумекъыгъохэр зерагъэхшэх, яшуагъэ къагъакло ашлогъи, аш юфиғъэр зэрэлтыкыуагь.

Мэфэ 40-р

Дунайм цыфхэр зехыжыгъэм ыуж мэфи 40 зытешлэхкэ унагъом фэло-фэштэ юфиғъохэр зэрихъэхэу тишильтир щитэлэгъу. Ар быслымэн диним нахьыпекъэ хэмилыгъэу зэхахъэм къышаугь.

— Дзэм къулыкүр щысхызы сяте дунаир зехъожим, мэфи 40-м ехъулэу тадэжь съкъагъэхонуу тиллахъэм сяльэдугь, ау къыздырагъэштагъэр, — къылуагь Хьот Юныс. — Мэфи 40-р нахьыпекъэ быслымэнхэм зэрмылагъэр тимылэхкэх аштхэрэр зыкыныгъэ ахэлэйу щылэнгъэм щыпхырашын альекъирэп.

Хьот Юныс дырагъаштээ зэхахъэм нэбгырабэ къышыгүштэу шъхъа, хэкылпэ къышэдагъотыгъэу тлэйтэрэп. Адыгэмэ зэралоу, нахьыжь зилем унашью ил. Упчэлжэгъэту ашыщхэр.

адыгэхэм агъотых, ау юфиғъуатэрэп. Сыда ар къышкыуагь?

Амалым елъытыгъэр

Къин зилем унагъом мэфи 7-р, мэфи 40-р, нэмыххэу юфиғъохэр зэрхъях. Унагъом аш епхыгъэ юфиғъохэр ыгъэцэлэнхэр къышылтэхкэу къышэрэхкыирэр зэхахъэм щыхагъэунэфыкъигь.

Хадагъэм, мэфи 40-м, ильэс 1анэм аналыгъэхануу чыфэ аштэу къышхэлтэу къылуагь. Фэло-фашихэр зыгъэцэлхэрэ ефэндым ахъщэу ратырэм иччагын къытегүштэуагъэх, сомэ мини 5-р нахьыбэрэ зэхэтхыгъеми, лъэки зилем аш нахьыбэ ефэндым ритэу къышэрэхкыирэми цыфхэр егъэгумекъых.

Зы шапхъэ зэдаштэмэ, аши хэхкылпэ къыфагъотын альекъищтэу зэхахъэм къышаугь.

Еджэркъуа щыщ ефэндэу Бжээц Пшымафэ хэушхъафын къыгъэу къылуагъэм уельэгупши

сэ. Хадагъэм адыгабзэр нахьыбэрэ щызэхэтхын фаеу ашылтыагь, арапыбзэм макъэр, къэlyakлэхэр зэрэшыгъэфедэштхэм мэхъануу ялэр ефэнд пэлчийкоу къыгургуяорэп в тэрэзэгъэцэлкагъэ хуурэл.

Диним феджагъэхэмрэ юриотэжхэм дихыхыхэрэм яеплыхыкъэхэмрэ зэрэзэтекыхэрэ зэхахъэм къышаугь. Хадагъэр, ахъщэр, шхыныгъохэр — ахэр юф къышэрэхкыирэр. Цыкыуушо Аслын къышэрэриуагь, лъапсэ зимилие еплыхыкъэхэм цыфхэр хагъэуу. Улчэлжэгъэту шыштырь къыхэхэхнүүм фэши уншью хэхыгъэхэр зэрэдгэцэлхэштхэм узедегушишсэн фае.

Къурланым зыщагъэгъуаэз шъхъа, юфиғъэм зыфэкъожыкъэхэм хэти иамал в гупшишсэу юшыгъэм елъытыгъэу мэзекъо. «Янэ е ятэ мэфи 40-р фишижын ыльэхкыгъэп» къуалаонуу угу рихышта? Аш фэдэ упчэлхэрэ зэхахъэм къышаугь.

— Ахъщэ схьи хадагъэм

сызэком слахыгъэп, — къылиагь Нэхэе Аслын. — Гум пыкыу унагъом, лякъом іэпилэгъу тафэху тшоигъуагь.

— Тяте зытэгъетыльыж мафэм ыуж ахъщэ зыми къышыгъуагь, — игупшишсэхм ташигъозаа Абрэдж Нуудин.

Динлэжхэр зэхахъэм къышыгъуагъэх. Яеплыхыкъэхэр зэдимыштэхэу къышэрэхкыгъэм фэши ацэхэр къетлохэрэп. Йофиғъыгъумекъихэу зэхахъэм хэллэжьагъэхэм ашыщхэм ягушишсакыи угъэрхатырэп.

Къэрдэн Аскэрбий къышэрэхкыгъэм, зэфэхыссыжхэм къапкырыкхэрэ унашьохэр диним изехъан диштэнхэ фае. Ислам диним адыгэхэр зытэхьагъэхэх ильэсирни къышагъэшыгь, ильэс 300 хууьэу къаю. Ары шъхье, зэдиштэу хэкынпэр хэта къэзигъотыштыр?

Дыухъэр адыгабзэкэ къаю фаеу зы купхэм алтытэ. Бэгъушэ Алый къышэрэриуагь, диним епхыгъэ шэн-хабзэу тицэхэм якъэухьумэн тыпылтынныр нахьышу. Болэкъо Аслын ялакъю унашю щаштагъэу мэфэ 40-р зэрэхамыгъэунэфыкъырэп къыуагь. Бэгъушэ Адам, Тхьапшъэкло Альберт, нэмыххэу ѹялтыгъэхэр диним дештэх, аш щылэнгъэм щагъэцакъэрэм нэмыххэу eklopakлэхэр фашых. Хэта зыдегдэштэштыр?

Диним фырагъэджэнхэу Къэбэртээ-Бэлькъарын, Къэрэшшэ-Щэрдээсүм тиньжыкъэхэр агъаклох. Ари хэкынпэрэх зэхахъэм шыдэдэштэштэштэхээрэп къыдэммылтытэхэ хуущтэп. Уильэпкъ, уишольыр афбэгъэсэштхэе ефэндхэр, дин юфишэхэр юф къышэрэхкылоу зими ёлшытагъэп.

Бэнэм тырагъэуцохэрэ мыжъохэр — ахэри унагъом лялхээту илэм емылтыгъэу щыта? Зэдиштэхэу сидэүштэу ашыщта? Ефэндхэр нахьыбэрэ зэуягъакхэхэу, Къурланым диштэу юфиғъохэр агъэцэлхэхэу цыфхэр фаех. Адыгэ шэн-хабзэхэмрэ диним ифэофашэхэмрэ зыщызэтекыхэрэ eklopakлэхэрэ къыхагъэшыгъэх. Диним плүнгээ мэхъануу илэм зыкъегъэлтэгъэнэри юфиғъо шхынаалуу зэрэштыр къыхэзигъэшыгъэхэм адетэгъаштэ. **Псалэ хууцт юфишагъэмрэ гум ымыштэрэ шыкъикхэмрэ эзэчыжъэх.**

Я XXI-рэ ляшлэгъум тыхэт, шыкъикхэр къэдгъотырэп Къурланым дерэшт, щылэнгъэм епхыгъэу щэрэ.

ЕМТЫЛЬ Нуурбай. Сурэтхэр зэхахъэм къышыгъотхыгъэх.

